

dr hab. Rafał Borysławski, prof. UŚ
Instytut Literaturoznawstwa
Wydział Humanistyczny
Uniwersytet Śląski

1 marca 2021 r.

**Recenzja osiągnięć naukowych dr. Piotra Spyry przedstawionych we wniosku
o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie literaturoznawstwa**

1. Ocena głównego osiągnięcia naukowego Habilitanta

Pan dr Piotr Spyra jest zatrudnionym w Instytucie Anglistyki Uniwersytetu Łódzkiego badaczem i dydaktykiem, którego zainteresowania naukowe oscylują wokół średnioangielskiej literatury i kultury, i który staje się jednym z ważnych polskich specjalistów zajmujących się m.in. średnioangielskimi romansami oraz twórczością XIV-wiecznego, nieznanego z imienia poety, zwanego Poetą Perły. Poświęcone jego poematom publikacje autorstwa dr. Spyry spotykają się z polskim i międzynarodowym oddźwiękiem w krytycznej literaturze przedmiotu, a wydana w roku 2012 książka *The Epistemological Perspective of the Pearl-Poet* zyskała uznanie potwierdzone jej wznowieniem w renomowanym, prestiżowym i wysokopunktowanym wydawnictwie Routledge. W tymże samym wydawnictwie, w roku 2020, wydał Piotr Spyra pracę, którą przedstawia jako swoje główne osiągnięcie naukowe we wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego – monografię *The Liminality of Fairies: Readings in Late Medieval English and Scottish Romance*. Ta licząca 219 stron publikacja zawiera sześć rozdziałów, rozdział wstępny i rozdział konkludujący i jest przenikliwym omówieniem antropologicznych, literaturoznawczych oraz filozoficznych znaczeń i implikacji wynikających z pojęcia graniczności, czy też inaczej liminalności jako fundamentalnej zasady wyobrażeń postaci elfów w najbardziej dla nich reprezentatywnych i zachowanych średnioangielskich i średnioszkockich romansach.

Rozpoczynając moją recenzję przedłożonej do oceny monografii, muszę wyrazić pewną trudność związaną z polską terminologią dotyczącą omawianych przez jej Autora postaci. Angielskie słowo *fairy*, wywodzące się z łacińskich określeń bóstw przeznaczenia, które następnie przetransponowane zostały do języka starofrancuskiego jako *fae* i *faerie*, w języku

polskim zwykle oddawane jest słowem „elf”, przywodzącym być może na myśl postaci takie jak Tinkerbell z *Piotrusia Pana* lub niosącym ze sobą w literaturze *fantasy* tolkienowskie konotacje ze szlachetnymi i niezależnymi istotami o spiczastych uszach. Ale w języku polskim *fairies* tłumaczone jest również żeńskimi rzeczownikami „wróżka” czy „wieszczka”, jak to ponad sto lat temu zaproponował Jan Kasprówic w swoim niekompletnym przekładzie *Królowej wieszczek*, czyli *The Faerie Queene* Edmunda Spensera. I chociaż te dwa ostatnie słowa odnoszą się do związków *fairies* z nadnaturalnością i przeznaczeniem, żadne z polskich słów nie oddaje jednakże w pełni sensów angielskiego oryginału, które są zdecydowanie bardziej ambiwalentne i mroczniejsze niż popularne wyobrażenia przywoływane przez ich polskie tłumaczenia. Ze względu jednak na fakt, że słowo *elf*, wywodząc się od staroangielskiego słowa *ælf*, funkcjonuje w języku angielskim dłużej jeszcze niż *fairies* i że sam Geoffrey Chaucer używa go zamiennie z rzeczownikiem *fayrye* w „Opowieści damy z Bath”, omawiając studium Piotra Spiry pozostaną przy tym właśnie słowie jako polskim odpowiedniku terminu *fairies*.

Książka Piotra Spiry niewątpliwie wpisuje się w nieustające zainteresowanie jakie elfy budziły i budzą wśród badaczy folkloru, literaturoznawców, antropologów i historyków kultury, ale również wśród niespecjalistów, to jest wśród szeroko rozumianych odbiorców kultury, z których, jak zauważa autor, wielu – włączając w to także badaczy – bynajmniej nie wyklucza lub wręcz jest przekonana o istnieniu nadnaturalnych stworzeń znanych pod różnymi mianami w kulturze Zachodu. Od sławnego fałszerstwa zdjęć z rzekomymi duszkami z Cottingley, po islandzkich *Huldufólk*, których to domniemane siedziby zmuszają współczesnych planistów do modyfikacji planów budów i wytyczanych dróg, istoty te nie przestają intrygować swą tajemniczością, przypisywanym im ambiwalentnym zachowaniom i cechom oraz swoją niedookreślonością. Czy są to elfy, wróże i wróżki, duszki, „mali” bądź „ukryci ludzie”, koboldy, czy krasnoludki, wszystkie te istoty bardziej lub mniej dokładnie odpowiadają temu, co określa angielskiego słowu *fairies*. Wszystkie one też dzielą cechy, które zorientowane są wokół zasady liminalności, istnienia pomiędzy i na styku często zaprzeczających sobie przestrzeni i kategorii. Trudno bez elfów wyobrazić sobie europejską, czy wręcz światową kulturę – o ileż uboższy byłby na przykład teatr Szekspira bez takich postaci jak Puk i Ariel? Związki elfów z kulturą wczesnośredniowiecznej Anglii sięgają głęboko wstecz, a o ich wrośnięciu w język i jego tożsamość świadczy m.in. obecność przedrostka *ælf* w staroangielskich imionach osób z klas wyższych i domów panujących. Od króla Wessexu Alfreda Wielkiego, którego imię tłumaczyć można jako „rada elfów”, po

„bogactwo elfów”, czyli Ælfrica z Eynsham, mnicha i autora prac poświęconych łacińskiej gramatyce oraz głęboko literackich kazań, po kobiece imiona popularne wśród arystokracji przednormańskiej Anglii, takie jak Ælfthryth, „moc elfów” i Ælfgyfu, „elfi podarunek”. Nawiasem mówiąc, ciekawą, choć zupełnie tu marginalną kwestią byłaby próba odpowiedzi na pytanie o powody nieistnienia imion o elfickiej etymologii romańskiej w okresie średnioangielskim.

Ambicją studium autorstwa Piotra Spyry i, co od razu należy zaznaczyć, ambicją zrealizowaną z dużym powodzeniem, jest przedstawienie nie tyle całościowego opracowania niezwykle obszernego przecież tematu, ile jak najdokładniejsze i wielowątkowe omówienie kategorii liminalności zarówno w jej odniesieniu do postaci elfów jako podstawowego pryncypium ich wyobrażeń i funkcji oraz, w szerszym rozumieniu, jako zasady rządzącej językowymi, filozoficznymi i epistemologicznymi znaczeniami samych późnośredniowiecznych romansów. Wybór takiego kierunku badań przez Habilitanta może zaskakiwać, gdyż liminalność elfów wydaje się sprawą oczywistą. Jednakże, jak Piotr Spyra dowodzi w dogłębnym omówieniu dotychczasowego stanu badań, pomimo wielości prac poświęconych elfom (by wspomnieć chociaż znakomitą książkę Alarica Halla, *Elves in Anglo-Saxon England: Matters of Belief, Health, Gender and Identity*, opublikowaną w r. 2007, czy nowszą i poświęconą okresowi średnioangielskiemu pracę Richarda Firtha Greena, *Elf Queens and Holy Friars: Fairy Beliefs and the Medieval Church* z r. 2016), do tej pory kwestia liminalności elfów nie doczekała się osobnej, pogłębionej rozprawy. Prawdopodobną przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że liminalność, czy też, ambiwalencja elfich postaci zawsze była ich *sine qua non* i stała się niejako niezauważalna przez swoją oczywistość. Co ważniejsze też, jak konstatuje Spyra, samo pojęcie liminalności, wywodzące się z antropologicznych koncepcji zaproponowanych na początku XX wieku przez Arnolda van Gennepa i w latach sześćdziesiątych przez Victora Turnera, na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat doznało semantycznego rozmycia i stało się synonimiczne z tym, co w szerokim rozumieniu określane jest jako ambiwalentne. Autor zwraca się zatem ku oryginalnym znaczeniom liminalności, które wykorzystuje do przedstawienia czytelnikom wnikliwego antropologicznego studium tego, jak kultura romansu rycerskiego konstruowała obrazowanie elfów i jak się na tym obrazowaniu zasadzała, ale – co zasługuje na szczególną uwagę – i tego, jak ludzie Zachodu konceptualizowali samych siebie w owych wyobrażeniach. Innymi słowy, w swoich dociekaniach Spyra stawia pytania natury epistemologicznej i ontologicznej – nie tylko kim elfy (i ich figury) były dla ludzi, ale też kim ludzie byli dla

wyobrażanych przez siebie elfów. W swojej pracy Autor wykorzystuje szeroki aparat krytyczny, opierając się na badaniach i metodach, które są wypadkową studiów literaturoznawczych, językoznawczych, antropologicznych, społeczno-historycznych oraz folklorystycznych i religioznawczych. Rezultatem tego jest książka, która na nowo przeciera wydawałoby się utarte, a dziś częściowo zapomniane szlaki, ale która otwiera też nowe perspektywy na wielokrotnie wcześniej przebadane teksty romansów.

Jednym z powodów, dla których *The Liminality of Faeries* zasługuje na uznanie jest zamysł strukturalny, na którym studium to jest oparte. Sześć głównych rozdziałów książki naprzemiennie się przenika, metatekstualnie wykorzystując i odnosząc się do przenikania się w sobie kategorii liminalności. Trzy rozdziały nieparzyste stanowią bowiem metodologiczne i teoretyczne fundamenty całości oparte o wcześniej wspomniane antropologiczne studia nad liminalnością zaprezentowane przez van Gennepa, Turnera i Mary Douglas oraz o teoretyczno-literackie odczytania liminalności w nowszych od nich pracach Jacquesa Derridy i Julii Kristevej, które bazują na odniesieniach do myśli neoplatońskiej. Trzy rozdziały parzyste natomiast są twórczym rozwinięciem podejścia teoretycznego w oryginalną i wszechstronnie zakrojoną koncepcję elfiej liminalności obecnej w romansach. Autor wzbogaca tę część pracy również o teorię społeczną wynikającą z pojmowania znaczeń przypisywanych wymianom podarunków w średnioangielskich romansach oraz z ówczesnego rozumienia związanych z tym nakazów i zakazów. Ta próba kompleksowego ujęcia badanego tematu jest bez wątpienia cennym i nowym wkładem Habilitanta w rozwój badań antropologicznych i literaturoznawczych poświęconym postaciom elfów. Autor poświęca stosunkowo najwięcej miejsca romansom pt. *Pan Orfeo*, *Pan Gawen i Zielony Rycerz*, *Pan Launfal* i *Thomas z Erceldoune*. W omówieniach *Pana Orfeo* zwraca uwagę dostrzeżenie narracyjnej aporii, która, jak to wykazuje Spyra, wydaje się być zamierzonym wynikiem przenikającej romans liminalności. W *Panu Gawenie i Zielonym Rycerzu* są to z kolei odczytania wielopoziomowych i wzajemnie przenikających się warstw liminalności. Spyra widzi je nie tylko w wykreowanych w romansie rzeczywistościach reprezentowanych przez światy Camelotu i Haut Desert z ich mieszkańcami, ale też w moralnej liminalności i ambiwalencji głównego bohatera, Pana Gawena, zestawionej z nieomal metatekstualnym poziomem istniejącym zarówno w romansie jak i poza nim, a reprezentowanym przez postać i znaczenia Morgan le Fay.

Nader ciekawą konkluzją lektury książki Piotra Spyry zdaje się być zatem fakt, że poprzez liminalne zrozumienie postaci elfów, same romanse stają się literaturą liminalną, istniejącą niejako w trzeciej przestrzeni, która jest przestrzenią typową dla romansu. Podążając

za tropami śledzonymi przez Spyre, można więc zaryzykować stwierdzenie, że idea romansu średniowiecznego zasadza się właśnie na liminalności, w jej rozumieniu przedstawionym przez Autora interpretującego tezy Manuela Aguirre'a, Roberty Quance i Philipa Suttona zawarte w *Margins and Thresholds: An Enquiry into the Concept of Liminality in Text Studies* (2000). Jest to liminalność zawierająca w sobie enigmatyczność, niedopowiedzenie i to, co owi badacze określają jako system, w którym istnieje odgraniczony obszar niedookreśloności. Takie są przecież przestrzenie romansów nie tylko Poety Perły, ale na przykład również Chrétiena de Troyes czy przestrzeń *lais* Marii z Francji. Z jednej strony nie jest to przestrzeń rzeczywista i geograficznie oraz historycznie realna, z drugiej strony nie jest to też przestrzeń nierzeczywista i nierealna. Przestrzeń romansu może przypominać tym samym przestrzeń hypnagogiczną – ani oniryczną, ani istniejącą na jawie. To właśnie, jak zauważa Spyra, w tej przestrzeni liminalnej, pomiędzy, w zawieszeniu, w rozdarciu, ma miejsce transformacja, której dokonują, czy też raczej dokonywały romanse na swoich odbiorczyńiach i odbiorcach, a katalizatorem owych przemian niezwykle często są i były w nich istoty określane jako *fairies*. Z jednej strony ich rzeczywistość, czy też rzeczy-istność wydaje się rozmywać i wymykać, z drugiej to właśnie liminalność elfów ma największy wpływ na rzeczywiste elementy przestrzeni romansu. Niezwykle intrygujące mogą być konsekwencje tych spostrzeżeń, które, moim zdaniem, poszerzają dotychczasowe perspektywy nie tyle na elfy jako takie, ale na romanse średniowieczne, a poprzez to również na rozumienie całkiem faktycznych średniowiecznych motywacji emocjonalnych, społecznych i historycznych. Jak już wspomniałem wcześniej, pragnę tu podkreślić wkład wnoszony przez Habilitanta w szersze rozumienia średniowiecza, nie tylko w studia nad istotą elfickości.

Frapującym i inspirującym sposobem postrzegania i konceptualizacji postaci elfów w romansach, który zaproponował Habilitant, jest określenie ich natury mianem „choratycznej”. Spyra widzi w niej cechy przypominające w swoim charakterze aspekty platońskiej *chory* (χώρα), a przede wszystkim jej rozwinięcie zaproponowane przez Jacquesa Derridę, które to Spyra twórczo stosuje w swoich rozważaniach poświęconych elfiej liminalności. Rozpoczyna on od szczegółowego omówienia *chory* w filozofii platońskiej jako miejsca, które nie pozostaje w styczności w tym, co w niej umiejscowione. Blisko stąd do neoplatońskiej apofatyki, do której jednak Autor się nie odwołuje, choć w okresie, w którym powstawały omawiane w książce romanse, mistyka apofatyczna była już mocno umiejscowiona w mistyce chrześcijańskiej. Dla Spyry *chora* jest przede wszystkim ważna ze względu na swój charakter istnienia jako przestrzeń pomiędzy miejscami, płciowością i językiem. Zwraca on uwagę na to,

że funkcjonuje ona jako kategoria przypominająca zwierciadło, w którym odbija się byt. To z kolei prowadzi Autora w kierunku rozwinięć koncepcji zaproponowanych przez Derridę i Kristevę, dla których *chora* staje się przestrzenią-naczyniem, a poprzez to również źródłem, które jednak nie daje nic z siebie, lecz jest przestrzenią w ciągłym ruchu, wymykającą się ograniczeniom języka. Jest też przestrzenią powiązaną z abiektem, a przez to z odrzuceniem i kontaminacją. Staje się zatem *chora* niezwykle użyteczną kategorią, dzięki której możliwe jest rozpatrywanie liminalności elfów w jej warstwach ontologicznych i epistemologicznych. To, co stanowi najważniejsze aspekty *chory*, czyli z jednej strony przestrzeń stwarzania – zarówno fizycznego, płciowego i językowego – a z drugiej strony wymykanie się kategoriom owej przestrzeni, jest sposobem rozumienia elfiej liminalności, który proponuje Autor. Trudno się z nim nie zgodzić, gdy szukając odpowiedzi na pytanie, co przedstawiają sobą elfy, kieruje nas do analizy szkockiego poematu Roberta Henrysona *Orfeusz i Eurydyka* i poprzez tę analizę udowadnia, że są one tym co łączy dosłowność z metaforycznością. Jeśli można mówić o cielesności elfów, jest to cielesność abiektu, która jednak wykracza poza demoniczność i kieruje nas w stronę mediacji, wymiany, transpozycji i obietnicy

Jak już wspominałem powyżej, owe inspirowane myślą dekonstruktywistyczną rozumienie językowej, a zatem twórczej natury liminalności elfów, wydaje się być bliskie w swoim podejściu teoretyczno-literackim epistemologicznym wyzwaniom stawianym językowi przez średniowieczną apofatykę z jej źródłami w neoplatońskim mistycyzmie. Liminalność, już rozwinięta przez Habilitanta w stronę rozumienia jej natury jako choratycznej, mogłaby dodatkowo zyskać znaczeniowo dzięki nawiązaniom do rozumienia elfów również w ujęciu apofatycznym, które, pomimo rozbieżnych opinii badaczy na ten temat, mogło być nieodległe społecznym i teologicznym kontekstom romansów np. w XIV wieku. Nie mam tu na myśli wyłącznie neoplatońskiej apofatyki obecnej w średniowiecznym chrześcijańskim mistycyzmie, ale szersze podejście, zgodnie z którym elfy mogłyby być też interpretowane poprzez kategorie ontologicznego zaprzeczenia. W książce Piotra Spiry zabrakło również według mnie jaśniejszego rozgraniczenia pomiędzy monstrologią a elfologią, choć oba te obszary wydają się pod wieloma względami zazębiać i przenikać. Liminalność postaci określanych jako *monstra* i *prodigia* w odniesieniu do postaci elfów wydaje się być warta osobnego skomentowania, będąc szczególnie ważnym elementem np. romansu o *Panu Gawenie i Zielonym Rycerzu*. W teoretycznym ujęciu Jeffreyja Jerome'a Cohena, jego siedem monstrologicznych tez, które dwadzieścia pięć lat temu przedstawił we wstępie do zredagowanej przez siebie *Monster Theory* (1996), z powodzeniem może znaleźć zastosowanie do postaci elfów. Zawarte tam

stwierdzenia o potworach jako ciałach kulturowych, jako istotach z definicji nieuchwytnych, postaciach, które zapowiadają kryzys kategorii, zamieszkują „bramy różnicy”, które stoją na straży „granic tego, co możliwe,” które są ucieleśnieniem wypieranych pożądań, i które stoją na progu „stawania się” wydają się dobrze określać również liminalność elfów. Gdzie zatem istnieją rozgraniczenia pomiędzy tym co elfie a tym co potworne, można by zapytać, bo z pewnością nie są to rozgraniczenia związane wyłącznie z estetycznymi kategoriami piękna lub brzydoty.

Powyższe rozważania możliwości poszerzenia pracy Piotra Spyrę o dodatkowe konteksty, które mogłyby wzbogacić analizy w niej zaprezentowane w żaden sposób nie umniejszają mojej jednoznacznie pozytywnej opinii o dziele przedstawionym przez Habilitanta jako głównym osiągnięciu naukowym w przewodzie habilitacyjnym. Książka *The Liminality of Fairies: Readings in Late Medieval English and Scottish Romance* jest dowodem nie tylko oryginalności i odwagi badawczej Autora, ale bez wątpienia stanowi jedno z ważniejszych studiów poświęconych tematyce liminalności i postaciom elfów w średnioangielskiej i średnioszkockiej literaturze. Tym samym Piotr Spyrę ugruntowuje swoją pozycję uznanego badacza obranej w pracy tematyki oraz, szerzej, badacza literatury i kultury późniejszego średniowiecza. Jego studium natomiast z pewnością stanie się inspiracją dla innych uczonych do szukania nowych i nieoczywistych perspektyw w badaniach zagadnień, które mogą się wydawać już dostatecznie zgłębione albo kategorii, które wydają się być niepodważalne.

2. Ocena pozostałej działalności naukowej oraz ocena działalności organizacyjnej i popularyzatorskiej Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora

Po uzyskaniu stopnia doktora, Habilitant opublikował w roku 2012 rozbudowaną wersję swojej rozprawy doktorskiej pt. *The Epistemological Perspective of the Pearl-Poet* w cieszącym się wysoką renomą wydawnictwie Ashgate, która po kilku latach została ponownie wydana przez wydawnictwo Routledge. Na uznanie zasługuje intensywność z jaką Habilitant publikował również krótsze teksty, na które składają się cztery rozdziały w wieloautorskich monografiach naukowych, dziesięć artykułów publikowanych w punktowanych czasopismach naukowych oraz recenzja dla *The Journal of English and Germanic Philology*. Publikacje Habilitanta pokazują jego konsekwentnie obraną ścieżkę naukową i są związane z najważniejszymi dla niego obszarami badawczymi: badaniami nad epistemologicznymi i teologicznymi motywami

obecnymi w poematach zawartych w manuskrypcie Cotton Nero A.x, a w szczególności nad *Perłą* i *Panem Gawenem i Zielonym Rycerzem*, oraz badaniami poświęconymi literackim przedstawieniom elfów w późnym średniowieczu i we wczesnonowożytnym teatrze.

Oprócz publikacji książkowej przedstawionej do oceny jako główne osiągnięcie naukowe, Pan dr Piotr Spyra przedłożył wybór artykułów, na który składa się pięć tekstów dotyczących religijnych wymiarów twórczości Poety Perły oraz trzy teksty poświęcone angielskim dramatom wczesnonowożytnym. Podobnie jak przedłożona do recenzji publikacja książkowa, artykuły autorstwa dra Spyry charakteryzują się niezmiennie wysokim poziomem naukowym, inspirującymi spostrzeżeniami i ciekawymi konkluzjami. Są wśród nich epistemologiczne odczytania literackich i religijnych znaczeń moralnej i cielesnej czystości w homofobicznym dyskursie obecnym w późnoczternastowiecznym poemacie *Czystość*, interesujące rozważania poświęcone erotycznemu wymiarowi wizji sennej w poemacie *Perła*, komentarze do jego trzeciej części opublikowane w czasopiśmie *Glossator*, w których Habilitant dowodzi swoich umiejętności bliskiego odczytywania tekstu i skupienia się na jego warstwie językoznawczej. W artykule „The Discourse of Fairyland in the Dream Vision of the Middle English *Pearl*” Habilitant omawia nieoczywiste elementy poematu obejmujące średnioangielskie wyobrażenia przestrzeni związanej z elfami i zawiera zarazem swego rodzaju prolegomena do rozważań, które zamieści w opublikowanej w roku 2020 książce. Natomiast interpretacje zmian perspektywy w poematach *Czystość* i *Cierpliwość*, prowadzą Piotra Spyre w stronę możliwych proto-reformatorskich elementów w poezji Poety Perły, które mogły być wynikiem wpływających na nie poglądów lollardów. Trzy teksty poświęcone wczesnonowożytnemu dramatom angielskiemu dotyczą obecności wątków wywodzących się z literatury średnioangielskiej w sztukach Williama Shakespeare’a i Bena Johnsona. Spyra analizuje odwołania i możliwą demonizację postaci elfów w kilku kanonicznych dramatach Shakespeare’a zestawionych w artykule głównie z traktatem *Dæmonologie* króla Jakuba I. Omawia też obecność motywów związanych z wczesnonowożytnymi ludowymi wyobrażeniami elfów w komedii *Alchemik* Bena Johnsona, dowodząc wagi ich obecności w kulturze późnośredniowiecznej. W najwcześniejszym opublikowanym artykule przedstawionym w tej grupie tekstów, Habilitant omawia nie tylko oczywiste chaucerowskie inspiracje w komedii *Dwaj szlachetni krewni* współautorstwa Shakespeare’a i Johna Fletchera, ale dowodzi również obecności elementu metaliterackiego w sposobie w jaki siedemnastowieczni dramaturdzy odnoszą się do autora „Opowieści rycerza”, która to opowieść stanowi kanwę dla fabuły omawianej przez Habilitanta sztuki.

Po uzyskaniu stopnia doktora, Habilitant był aktywnym uczestnikiem około dwudziestu międzynarodowych konferencji naukowych, z których współorganizował pięć. Dr Spyra jest również recenzentem szeregu artykułów składanych do publikacji w punktowanych czasopismach naukowych oraz jest wieloletnim członkiem Polish Association for the Study of English.

Warta odnotowania jest także działalność organizacyjna i popularyzatorska Habilitanta. Dr Piotr Spyra sprawuje obecnie funkcję Zastępcy Dyrektora Instytutu Anglistyki Uniwersytetu Łódzkiego. Jest on również zaangażowany w działalność Studenckiego Koła Naukowego im. Geoffreya Chaucera działającego przy łódzkiej anglistyce i zrzeszającego studentów szczególnie zainteresowanych badaniami nad literaturą, nie tylko średniowieczną. Habilitant był jednym z założycieli Koła jeszcze w okresie swoich studiów, a od roku 2007 jest jego oddanym opiekunem naukowym.

Podsumowując, pragnę z przyjemnością stwierdzić, że zarówno główne osiągnięcie naukowe przedłożone przez Pana dr. Piotra Spyre, jego pozostały dorobek naukowy wypracowany po otrzymaniu stopnia naukowego doktora oraz jego działalność popularyzatorska i organizacyjna w mojej ocenie z nawiązką spełniają wymagania ustawy o nadaniu stopnia doktora habilitowanego. Pan dr Piotr Spyra jest dojrzałym badaczem, który wielokrotnie udowodnił swoją samodzielność naukową. Moja ocena jego dokonań naukowych oraz jego pozostałych dokonań związanych z aktywnością akademicką jest zdecydowanie pozytywna. Wnoszę zatem o dopuszczenie Habilitanta do dalszych części i procedur w postępowaniu o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie literaturoznawstwa.

dr hab. Rafał Borysławski, prof. UŚ